

היום נלמד בעזרת ה':

## שקלים דף ז'

**משנה:** המשנה מפרשת היכן היו שלוש עשרה השתחויות שהיו במקדש (כפי שאמרה המשנה לעיל טו:).

**שער העליון:** השער המערבי של העזרה, והיה גבוה מכולם. **שער הדלק:** השער של לשכת העץ שהיתה בדרום העזרה, ודרך שער זה הכניסו את עצי המערכה למזבח. **שער הבכורות:** שם מכניסים את הבהמות הבכורות שהיו נשחטות בדרום.

**שער המים:** בו הכניסו את הצלוחית של ניסוך המים בחג הסוכות. ולדעת ר"א בין יקב לעתיד לבוא עתיד לזרום נחל מים מקודש הקדשים ולצאת מתחת לשער הזה.

**שער יכניה:** בו יצא המלך יכניה כשהוגלה ע"י נבוכדנצר לבבל, והלך למקדש להשתחוות וליטול רשות מהקב"ה, ואח"כ יצא לגלות דרך שער זה. **שער הקרבן:** בו היו מכניסים קדשי קדשים הנשחטים בצפון. **שער הנשים:** דרכו היו נכנסות הנשים לסמוך ידן על קרבן. **שער השיר:** דרכו היו מכניסים את כלי הנגינה.

**שער ניקור:** ראה ביאור במס' יומא דף לז. שנעשו ניסים לדלתותיו.

## פשפסין: שערים קטנים.

לשני השערים שבמערב לא היה להם שם, לפי שלא היו משמשים כל כך לכניסה וליציאה.

**גמרא:** משנתינו היא כדעת אבא יוסה בן יוחנן הסובר שהיו משתחווים 13 השתחויות כנגד 13 שערי העזרה, אבל לדעת רבנן שהיו רק שבעה שערים בעזרה היו משתחווים 13 השתחויות כנגד 13 פרצות שפרצו מלכי יון, וכשגברה עליהם מלכות בית חשמונאי חזרו וגדרום, וגזרו להשתחוות שם כדי להזדות על עקירת מלכות יון הרשעה.

**בקרני סילי וכיליי וכו':** זרימת הנחל תהיה דקה כקרני מיני שבלול שקרניהם דקות, ושל חגב יותר עבה מהם, וחוט של שתי יותר עבה מהם, וחוט של ערב יותר עבה מהם. **כמפי הפך:** כרוחב פי כד קטן.

(המשך בדף הבא ↓)

**כתיב והנה מים מפכים וכו':** הנביא יחזקאל מתאר את המים היוצאים מהשער הדרומי של העזרה שרוחבם כפי הפך, ואח"כ המלאך יצא לצד מזרח ומדד את המים לאורך אלף אמה והיה עומקם רק עד קרסוליו, ואח"כ מדד לאורך עוד אלף אמה ושם היו המים עמוקים עד ברכיו, ואח"כ מדד עוד אלף אמה ושם היו המים עמוקים עד מותניו, ואח"כ נעשה הנחל כ"כ גדול שאפילו ספינה גדולה אינה יכולה לעבור בו, משום שהיו המים שוטפים בחוזקה.

**כתיב ביום ההוא יהיה מקור נפתח וכו':** הנחל הנ"ל ישמש את בית דוד ויושבי ירושלים ל"מי חטאת" (= מים שמערבים בהם אפר פרה אדומה ומזים מהם על הטמאים) ולטבול בו נדות, אבל הוא לא ישמש לדברים אלו את שאר ישראל. **האמוראים מבארים:**

רבי שמואל בר נחמן מבאר: המים הנ"ל יזרמו מהמקום שגרים שם מלכי בית דוד ועד שער העיר ירושלים, והם יהיו כשרים לנידה ולמי חטאת משום שהם 'מים חיים' כלומר מי מעיין, אבל המים שיזרמו משם והלאה הם 'מי תערובות' כלומר מי מעיין משעורבים בהם גם מי גשמים שהם כשרים לנידה אבל פסולים למי חטאת.

רבי אלעזר מבאר: המים שיזרמו משם והלאה הם 'מי קטפריסות' כלומר הם יירדו במדרון ההר, ומים הזורמים במדרון פסולים לנדה ולמי חטאת.

**כתיב ויאמר אלי המים האלה וכו':** הגמרא מבארת שהמים הנ"ל יגיעו לים ששמו 'סמכו', וליים של טבריה (= ים כינרת), וליים המלח, וליים הגדול (= ים התיכון).

ניחא ימא רבא וכו': קושיא: מובן מדוע יגיעו המים לים הגדול וליים המלח - בשביל למתקן, כלומר כדי להמתיק את מימיהם המלוחים, אבל מדוע הם יגיעו לים של טבריה ול'סמכו', והרי מימיהם כבר מתוקים? תירוץ: כדי להרבות את מיני הדגים שבהם.

קושיא: כתוב שם (בנבואת יחזקאל) "ונרפאו המים", ונאמר עוד "ולא ירפאו למלח ניתנו", והרי זו סתירה בפסוקים? תירוץ: באמת הנחל הנ"ל ימתיק את המים, חוץ ממקום ששמו "לא ירפאו" שמימיו ישארו מלוחים.

**ועלהו לתרופה וכו':** לדעת רבי יוחנן - לעתיד לבוא מציצת העלים תשמש למאכל, ו'תרופה' מלשון מזון ('טרף' = מזון). לדעת רב ושמואל - 'תרופה' הכוונה לפתוח את הפה שמלמעלה כלומר לפתוח את תאוות האכילה, או לפתוח פה שמלמטה כלומר לשלשל. לדעת ר"ח ור"י בן לוי - להתיר 'פה' של עקרה שתוכל ללדת, או להתיר פה של אלמים שיוכלו לדבר.

(המשך בדף הבא ↓)

**משנה: וב' באולם מבפנים על פתח הבית:** כלומר קרוב לפתח ההיכל (האולם הוא כמבוא להיכל הפנימי). **ואחד של זהב בפנים:** הוא שולחן לחם הפנים שבתוך ההיכל.

**גמרא: תני על של כסף:** בברייתא כתוב שהיו מניחים את לחם הפנים בכניסתו על שולחן כסף, ולא כמובא במשנתנו על שולחן שיש. הגמרא דוחה גירסה זו בגלל שהכסף גורם להרתיח את הלחם במקום לקרר אותו, דבר העשוי לגרום לעיפוש הלחם. ואפילו שאחד מהניסים שנעשו בלחם שהיה נשאר חם עד עת סילוקו מהשולחן, בכל אופן לא סומכים על מעשה ניסים.

**בעון קמי רבי אילא - לא היה שם לחם:** במקרה שאין לחם פנים חדש, האם מותר להשאיר את הלחם הישן עד שבת הבאה, או שהוא נפסל בלינה (כמו קרבן שעבר זמנו)?

**עשרה שולחנות עשה שלמה:** הם היו בנוסף לשולחן שעשה משה, וכולם היו מונחים בצד צפון של ההיכל -שזהו מקומו של השולחן- חמישה מימין לשולחן וחמישה משמאלו.

נחלקו התנאים האם מותר להניח את הלחם על כל השולחנות, או דווקא על השולחן של משה.

**תני מזרח ומערב:** אורך כל אחד מעשרה שולחנות היה 2 אמות. למאן דאמר שהיו מונחים אורכן לאורך ההיכל ממזרח למערב - נמצא שכולם עמדו בצפון וראוי להניח עליהם את הלחם. אבל למאן דאמר שהיו מונחים אורכן לרחב ההיכל מצפון לדרום – הרי רחב ההיכל היה עשרים אמה, נמצא שבהכרח עמדו חמישה שולחנות בצד דרום ולא היו ראויים להניח עליהם את הלחם (ובלאו הכי קשה לדעה זו שהרי השולחנות חייבים לעמוד בצפון).